

Koulutusala Sosiaali- terveys ja liikunta-ala	
Koulutusohjelma Suun terveydenhuollon koulutusohjelma.	
Työn tekijä(t) Jarmo Heikkinen	
Työn nimi Diabeetikon suun terveyden edistäminen - Opas diabetespotilaan suun terveyden havainnointiin diabeteshoitajan vastaanotolla	
Päiväys 7.4.2014	Sivumäärä/Liitteet 34/7
Ohjaaja(t) Pirjo Miettinen	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli lisätä diabeteshoitajan valmiuksia diabeetikon suun terveyden edistämässä ja hoidonohjauksessa Kainuun keskussairaalassa. Tavoitteena oli antaa apuväline diabeteshoitajalle diabeetikon suun terveyden tarkastamista varten diabeteskонтроllin yhteydessä. Terveyttä edistävän materiaalin tavoitteena oli edistää diabeetikon suunterveyden omahoitoa ja sitä kautta diabeteksen hoitotasapainoa. Työn tilaajana oli Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä.</p> <p>Diabeetikoilla on suurentunut riski sairastua erilaisiin diabeteksen liitännäissairauksiin, joihin luetaan myös suun ja hampaiden sairaudet. Diabeteshoitaja vastaa diabeetikon hoidosta ja hoidonohjauksesta, johon kuuluu myös suunterveyden hoidonohjaus. Laadittu opas toimii diabeteshoitajan apuvälineenä suun terveyttä kartoitettaessa.</p> <p>Opinnäytetyö oli toiminnallinen kehittämisprojekti, jossa diabeteshoitajan käyttöön suunniteltiin teoria-aineiston ja keskustelujen pohjalta opas diabeetikon suun terveyden havainnointia varten. Opas jakautui kahteen osaan; kysymykselliseen ja havainnointiin perustuvaan osaan. Oppaan etupuolella kysytään diabeetikkojen omakohtaisia kokemuksia suun ja hampaiden hoidosta sekä annetaan ohjeita terveellisistä, päivittäisistä suun hoitoon liittyvistä asioista. Oppaan kääntöpuolella, jota kutsutaan toiminnalliseksi puoleksi, diabeteshoitaja tarkastaa suuhun liittyviä mahdollisia suusairauksia oppaan ohjauksen avulla ja ohjaa tarvittaessa suun terveydenhoidon piiriin.</p> <p>Oppaan arviointia varten laadittiin diabeteshoitaja Marjo Karjalaiselle kyselylomake. Opas oli koekäytössä yhden kuukauden ja kolme viikkoa, jonka jälkeen diabeteshoitaja arvioi oppaan. Kyselylomakkeella oli valmiita vastausvaihtoehtoja koskien oppaan sisältöä, rakennetta ja ulkoasua. Kyselylomakkeella pyydettiin myös käyttäjän kokemuksia oppaasta koekäyttöjaksolta. Kysely osoitti, että laadittu opas on erittäin tarpeellinen ja käyttökelpoinen, kun diabeetikon suun terveydentilaa arvioidaan.</p> <p>Opinnäytetyöhön ja oppaaseen haettiin tietoa alan kirjallisuudesta, ammattilehdistä, tutkimuksista ja internetlähteistä.</p> <p>Opasta voidaan käyttää jatkossa myös muissa terveydenhoitoalan laitoksissa, joissa hoitaja voi arvioida suun terveyttä esimerkiksi potilaiden kontrollikäyntien yhteydessä. Oppaan kehittämisessä ensimmäinen sivu on mahdollista tulostaa omana lehtisenä, joka annetaan potilaalle mukaan omahoidon tukemiseksi.</p>	
Avainsanat diabetes, diabeteshoitaja, hoidonohjaus ja suunhoito	

Field of Study Social Services, Health and Sports.			
Degree Programme Degree Programme of Dental Hygiene.			
Author(s) Jarmo Heikkinen			
Title of Thesis Oral health promotion of a diabetic- Guide for observation of oral health at diabetic nurse´s reception			
Date	8.4.2014	Pages/Appendices	34/7
Supervisor(s) Pirjo Miettinen			
Client Organisation /Partners Kainuun sosiaali- terveydenhuollon kuntayhtymä			
<p>Abstract</p> <p>The objective of this thesis was to increase a diabetic nurse´s capabilities for oral health promotion and management control at Kainuun Keskussairaala. The objective was to give an aid to a diabetic nurse when examining a diabetic´s oral health during diabetes control. The objective of the health promoting material was to promote a diabetic´s oral health self care and one´s glycemetic control. The client of the thesis was Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä.</p> <p>Diabetics have a larger risk to come down with associated illnesses of which mouth and tooth illnesses are a part of. The diabetic nurse has the main responsibility for diabetic´s health and health counselling as well and promotion is a part of it. The oral health guide for detection can be considered as an aid in diabetic nurse´s work.</p> <p>The thesis was a functional development project in which a guide for detecting oral health of a diabetic was designed based on theory of material and conversations. The guide was divided in two parts: in a questionnaire and in a perceptionary part. In the first part of the guide personal knowledge of a diabetic's mouth and teeth health care is being asked and instructions of health and daily mouth care is given. At the back of the guide, which is called as the functional side, a diabetic nurse inspects according to the guide for possible oral diseases and guides for municipal oral health care when needed.</p> <p>For evaluation of the guide I designed a questionnaire for the diabetic nurse Marjo Karjalainen. After being in trial for one month and three weeks, the guide was evaluated by a diabetic nurse. In the questionnaire, there were ready-made answer alternatives considering the text, framework and layout of the guide. User's experience of the guide during the trial was also asked about. The inquiry showed, that the guide that I made, is very necessary and practical when oral health of a diabetic is evaluated.</p> <p>I searched for information for the thesis from dentistry based literature, trade magazine, domestic researches and on the Internet.</p> <p>The guide may be used in the future also in other health care facilities, where nurse can evaluate the oral health for example during patients' control visits. In developing the guide the first page of the guide is possible to print out as an own flyer, which is given to the patient to support patients' self-care.</p>			
Keywords diabetes, diabetes nurse, health counselling and oral health			